

Слівінський В.В.
Мазур О.В.
Дрижко А.В.
Швець В.В.

Застосування енергетичного паспорту за для покращення ефективності використання енергоресурсів

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто практичні рекомендації щодо створення енергетичних паспортів житлових і громадських будівель, та проаналізовано актуальність для ефективного використання енергоресурсів.

Ключові слова: *ефективність, енергетичний паспорт, будинок, теплова енергія, ресурси.*

Abstract

Practical recommendations for creation of energy passports of residential and public buildings are considered, and the relevance for efficient use of energy resources is analyzed.

Keywords: *efficiency, energy passport, house, thermal energy, resources.*

Вступ

В даний час актуальним є питання щодо ефективного використання енергоресурсів. В Україні енергоефективність стала одним із пріоритетних напрямків як на рівні держави так і – пересічних громадян. Далеко не всі забудовники знають, що таке «енергетичний паспорт будівлі» і яка його практична користь.

Для правильного вибору житла «Енергетичний паспорт» може стати документом, за яким забудовник може детально розповісти, скільки ресурсів доведеться витратити аби утримувати оселю в комфортних умовах. А також – підказати додаткові шляхи для ще більшої економії. Енергетичний паспорт будівлі це фактично набір складних розрахунків, які визначають наскільки тепловитрати на обігрів будинку відрізняються від визначених стандартів.

Результати дослідження

В ході проведення даного дослідження ми виявили, що на даний час розробляються норми витрат палива на обігрів тої чи іншої будівлі – житлового будинку, навчальних, громадських, торгових та інших закладів, які затвердили державні будівельні норми (ДБН). Окремо для кожного із конкретних об'єктів робиться свій розрахунок. Залежно від того, яким є співвідношення цих двох цифр – ДБН та реального показника, будівля потрапляє до того чи іншого класу енергоефективності. Усього таких класів є шість і вони позначаються латинськими літерами: «А», «В», «С», «D», «Е» та «F». При цьому клас «А» означає найкращі показники енергоефективності, а «F» – найгірші.

Із квітня 2017 року в силу вступили нові будівельні норми, за якими житлові багатоповерхівки не можуть будуватися за нижчими показниками, а ніж «С» рис.1. Це положення пояснюється тим, що у процесі будівництва будинку зазвичай відбуваються відступи від проекту, наприклад, заміна одного матеріалу на інший або зміна конструктивних рішень. Зазвичай такі відступи повинні бути санкціоновані проектною організацією. Однак у практиці будівництва бувають випадки, коли будівельна організація здійснює несанкціоновані відступи від проекту. Тому у разі здавання побудованого будинку в експлуатацію норми вимагають від проектної організації повторного заповнення енергетичного паспорта з тією самою метою, що й під час розробки проекту.

Енергетична паспортизація будинків є обов'язковою умовою забезпечення їхньої енергоефективності. Енергетичний паспорт повинен містити три аспекти енергетичної ефективності будинків: доказ відповідності проекту нормативним вимогам, контроль енергоефективності в процесі експлуатації, мотивація власників будинків до зниження енергоспоживання. Крім того, цей документ повинен підтверджувати енергетичну якість будинку під час оцінки його вартості на ринку житла [1].

Класи енергетичної ефективності будинку	Різниця у відсотках розрахункового або фактичного значення питомих тепловитрат, $q_{\text{буд}}$ від максимально допустимого значення, E_{max} , $[(q_{\text{буд}} - E_{\text{max}}) / E_{\text{max}}] \cdot 100 \%$
A	Мінус 50 та менше
B	Від мінус 49 до мінус 10
C	Від мінус 9 до плюс 5
D	Від плюс 6 до плюс 25
E	Від плюс 26 до плюс 75
F	Плюс 76 та більше

Рис.1. Класифікація будинків за енергетичною ефективністю

Загальна структура енергетичної паспортизації:

1. Визначення:

- загальних будівельних даних про геометрію та орієнтацію будинку, його поверховість та об'єм, площу зовнішніх огорожувальних конструкцій, площу підлоги опалювальних приміщень;
- кліматичних характеристик району будівництва, зокрема вичерпні дані про опалювальний період, розрахункову температуру внутрішнього повітря;
- даних про системи підтримки мікроклімату приміщень і способи їхнього регулювання залежно від зміни кліматичних впливів, інших джерел надходження теплової енергії в будинок, інженерних систем будинку;
- проектних даних про теплоізоляцію будинку та енергетичні параметри – значення приведенного опору теплопередачі, як окремих елементів, так і теплоізоляційної оболонки будинку в цілому;
- зведених енергетичних параметрів будинку – питомі витрати енергії на опалення будинку;
- відповідності теплотехнічних та енергетичних параметрів будинку нормативним вимогам.

2. Встановлення:

- змін (об'ємно-планувальних, конструктивних, систем підтримки мікроклімату) побудованого будинку порівняно з проектом;
- фактичних параметрів енергоспоживання та теплотехнічних показників будинку після річного періоду його експлуатації;
- порівняння проектних і експлуатаційних теплотехнічних і енергетичних характеристик [2].

3. Маркування:

- присудження категорій енергетичної ефективності з відповідними пільгами або санкціями, енергетична сертифікація будинку;
- розробки заходів щодо підвищення енергетичної ефективності. Розвиваючи положення нормативних документів з енергетичної паспортизації, відділ будівельної фізики та ресурсозбереження розробив прикладний інструмент-програму для розрахунку параметрів Енергетичного паспорта. Програма називається «Енергетичний паспорт будинку» і призначена для автоматизації процесу розрахунку інженерами-проектувальниками робочих положень енергетичного паспорта на стадії розробки проектної документації [3].

Висновки

Рекомендується проведення енергетичної паспортизації будівель існуючих об'єктів житлової інфраструктури та підприємств для подальшого проведенням комплексного утеплення зовнішньої оболонки (стіл, горищного перекриття, заміна вікон).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бакалін Ю. І. Енергозбереження та енергетичний менеджмент : навч. посібник / Ю. І. Бакалін. – 3-тє вид., доп. та переробл. – Харків : Бурун і К, 2006. – 320 с.
2. Харсун Н. С. Застосування енергозберігаючих технологій в будівництві : реферативний огляд / Уклад. Н. С. Харсун ; Укр. ін-т наук.-техн. і екон. інф. – Київ : УкрІНТЕІ, 2007. – 40 с.
3. Альтернативная энергетика и энергосбережение: современное состояние и перспективы : учеб. пособие / [П. А. Капустенко, А. К. Кузин, Е. Л. Макаровский та ін.]. – Харьков : Вокруг цвета, 2004.

Слівінський Владислав Васильович – студент групи ЕМ-18м, факультет електроенергетики та електромеханіки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, slivinskiyvlad@gmail.com.

Мазур Олександр Васильович – студент групи БМ-18м, факультет будівництва, теплоенергетики та газопостачання, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Дрижко Анатолій Васильович – студент групи БМ-18м, факультет будівництва, теплоенергетики та газопостачання, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Науковий керівник: **Швець Віталій Вікторович** – канд. техн. наук, доцент кафедри будівництва, міського господарства та архітектури, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Vladislav Slivinsky – department of electroenergy and electromechanics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia city.

Olexander Mazur – student of the group BM-18m, faculty of construction, heat and power supply, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.

Anatoliy Drizhko – student of the BM-18m group, faculty of construction, heat and power supply, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsya.

Supervisor: **Vitaliy Shvets** – Cand. Tech. Sciences, Associate Professor of the Department of Construction of Urban Economy and Architecture, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.